

14/ CHARAKTERISTIKA ZAHRANIČNÝCH A DOMÁCICH PLEMIEN KONÍ

1/ Plemeno predstavuje aj u koní skupinu zvierat toho istého živočíšneho druhu, ktorá má spoločného divého predka:

a/ rovnaké znaky a vlastnosti, ktoré spoľahlivo prenáša na svoje potomstvo

b/ rovnaké znaky, ktoré spoľahlivo prenáša na svoje potomstvo

c/ rovnaké vlastnosti, ktoré spoľahlivo prenáša na svoje potomstvo

2/ Začiatok vývojového radu dnešných koní, predstavovalo zviera, ktoré bolo veľké ako líška, bolo mäsožravcom, malo 44 zubov, na hrudníkových aj panvových končatinách malo 5 prstov. Tento „ koník ranného úsvitu dejín „ žil :

a/ pred 60 miliónmi rokov a volal sa EOHIPPUS

b/ pred 6 miliónmi rokov a volal sa OROHIPPUS

c/ pred 600 tisíc rokmi a volal sa MESOHIPPUS

3/ Rod EQUUS uzatvára vývojovú radu a predstavuje rod všetkých moderných koňovitých, ktoré sú rozdelené do štyroch fylogenetických plemenných skupín:

a/ 1= skupina stepných / mongolských / koní, 2=východných / orientálnych /, 3=západných / okcidentálnych /, 4= severských / nordických /

b/ 1= skupina stepných / orientálnych / koní, 2=východných / stepných /, 3=západných /okcidentálnych /, 4= severských / nordických /

c/ 1= skupina stepných / orientálnych / koní, 2=východných / stepných /, 3=západných / nordických /,4= severských / okcidentálnych /

4/ Každá fylogenetická plemenná skupina má svojho divého predka.

Skupina :

a/ stepných = kôň Gmeliniho / kertak /, východných = kôň Przewalského / tarpan /, západných=západný lesný kôň, severských = malý severský horský kôň

b/ stepných = kôň Przewalského / kertak /, východných = kôň Gmeliniho / tarpan /,západných= západný lesný kôň, severských = malý severský horský kôň

c/ stepných = kôň Gmeliniho / tarpan /, východných = kôň Przewalského / kertak /, západných = západný lesný kôň, severských = malý severský horský kôň

5/ Kôň Przewalského má kohútikovú výšku 130 – 150 cm, čierny chvost aj spodok nôh. Typický je úhorí pás , ktorý ide :

a/ od kohútika po koreň chvosta, kôň je farby plavák

b/ od kohútika po bedrá, kôň je farby vraník

c/ od kohútika po chochol' stehnovej kosti, kôň je farby hnedák

6/ Teplokrvné plemená odvádzajú svoj pôvod od :

a/ kertaka a chladnokrvné plemená od západného lesného koňa

b/ koňa Gmeliniho = tarpana a chladnokrvné plemená od západného lesného koňa

c/ koňa Gmeliniho = tarpana a chladnokrvné plemená od koňa Przewalského = kertaka

7/ Najnovšie objavy potvrdzujú, že sa kôň v domestikovanej podobe choval už pred:

a/ 9000 rokmi na Arabskom poloostrove

b/ 90 000 rokmi na Pyrenejskom poloostrove

c/ 19 000 rokmi na Balkánskom polostrove

8/ Do skupiny mongolských stepných koní, ktoré odvádzajú svoj pôvod od koňa Przewalského - KERTAKA patria plemená chované hlavne v Strednej Ázii :

a/ Kirgizský, Kazašský, Kabardinsky, Baškirsky, Oldenburský, Bretónsky

b/ Kirgizský, Kazašský, Kabardinsky, Baškirsky, Brabantský, Jutský

c/ Kirgizský, Kazašský, Kabardinsky, Baškirsky

9/ Spoločným znakom týchto plemien je dobrá mliekovosť, ktorá dosahuje za laktačné obdobie :

a/ 800 – 1000 kg mlieka / 9 – 10 mesačná laktácia /

b/ 2500 – 3000 kg mlieka / 4 – 5 mesačná laktácia /

c/ 2500 – 3000 kg mlieka / 9 – 10 mesačná laktácia /

10/ Najvýznamnejšiu skupinu plemien tvoria východné – orientálne plemená, ktoré odvádzajú svoj pôvod od koňa Gmelinimu TARPANA. Plemená sa rozdeľujú na podskupiny :

a/ kone ARABSKÉHO, ANGLICKÉHO, OKCIDENTÁLNEHO TYPU

b/ kone ARABSKÉHO, ANGLICKÉHO TYPU

c/ kone ARABSKÉHO, ANGLICKÉHO, BRETÓNSKEHO TYPU

11/ Do podskupiny koní Arabského typu patria plemená :

a/ Arabský plnokrvník, Arabský kôň, Malopoľský kôň, Berberský kôň, Lipický kôň, Kladrubský kôň, zaujímavosť aj MUSTANG

b/ Arabský plnokrvník, Arabský kôň, Malopoľský kôň, Berberský kôň, Lipický kôň, Kladrubský kôň, Brabantský kôň, zaujímavosť aj MUSTANG

a/ Arabský plnokrvník, Arabský kôň, Malopoľský kôň, Berberský kôň, Lipický kôň, Kladrubský kôň, Brabantský, Oldenburský, zaujímavosť aj MUSTANG

12/ Do podskupiny Anglického typu patria plemená :

a/ Anglický plnokrvník, Anglický polokrvník, Nónius, Anglonormanský kôň, Hannoverský, Oldenburský, Východofrízsky, Velkopoľský, Hackey, Hunter, Americký klusák, Angloarab, Berberský kôň

b/ Anglický plnokrvník, Anglický polokrvník, Nónius, Anglonormanský kôň, Hannoverský, Oldenburský, Východofrízsky, Velkopoľský, Hackey, Hunter, Americký klusák, Angloarab, Berberský, Shire

c/ Anglický plnokrvník, Anglický polokrvník, Nónius, Anglonormanský kôň, Hannoverský, Oldenburský, Východofrízsky, Velkopoľský, Hackey, Hunter, Americký klusák, Angloarab

13/ Do skupiny západných – okcidentálnych plemien, ktoré odvádzajú svoj pôvod od západného lesného koňa patria :

a/ Belgický kôň / Brabantský chladnokrvník /, Shire, Suffolk, Percheron, Bretónsky kôň, Norický kôň, Jutský kôň, Berberský, Lipický, Kladrubský

b/ Belgický kôň / Brabantský chladnokrvník /, Shire, Suffolk, Percheron, Bretónsky kôň, Norický kôň, Jutský kôň, Berberský, Lipický, Kladrubský

c/ Belgický kôň / Brabantský chladnokrvník /, Shire, Suffolk, Percheron, Bretónsky kôň, Norický kôň, Jutský kôň

14/ Do skupiny severských – nordických koní, ktoré odvaádzajú svoj pôvod od malého severského koňa, patria tieto plemená

a/ Fjordský kôň, Shetlandský pony, Waleský kôň, Malopoľský

b/ Fjordský kôň, Shetlandský pony, Waleský kôň

c/ Fjordský kôň, Shetlandský pony, Waleský kôň, Malopoľský, Nónius

15/ Samostatne je v atlasoch koní je uvádzaná skupina malých horských plemien koní, kde patria :

a/ Hafling, Huculský kôň, Vjatský kôň, Bosenský horský kôň

b/ Hafling, Huculský kôň, Vjatský kôň, Berberský kôň

c/ Hafling, Huculský kôň, Vjatský kôň, Brabantský kôň

16/ Zakladateľ svetového zakladateľ svetového náboženstva ISLAMU a autor svätej knihy Koránu = prorok MOHAMED / arab. MUHAMAD /, ktorý žil v rokoch :

a/ asi 570 , + 8. jún 632

b/ asi 1570 , + 8. jún 1632

c/ asi 570 , + 8. jún 632 p.n.l

mal aj zaslúhu na rozvoji chovu arabského plnokrvníka.

17/ Pri úteku z Mekky do Mediny a/ 6.7.622 b/ 6.7.1622 c/ 6.7.622 p.n.l. použil skupinu kobýl, ktoré sa stali zakladateľkami arabského plnokrvníka.

Ich označenie je :

a/ AL - KHAM – SA / všetkých šesť/

b/ AL - KHAM – SA / všetkých sedem /

c/ AL - KHAM – SA / všetkých päť/

18/ Plemeno je jedinečným príkladom ČISTÉHO PLEMENA= „nepremiešala žiadna cudzia , najstaršie a najčistejšie plemeno už 2500 r.p.n.l na Arabskom poloostrove. Na označenie čistého plemena sa používa arabský výraz :

a/ AL - KHAM – SA = čistá krv, skrz na skrz

b/ KOHEILAN = čistá krv, skrz na skrz

c/ KADISH = čistá krv, skrz na skrz

19/ Arabskú krv majú všetky teplokrvné plemená, niektoré chladnokrvné, ale aj mnohé plemená poníkov a niektoré plemená od neho svoju existenciu priamo odvodzujú / anglický plnokrvník, Shagya. Medzi exteriérové zvláštnosti patrí : malá hlava, suchá, so širokým čelom, v línii nosa je prehnutá :

a/ stučia hlava b/ jelenia hlava c/ oblúkonosá hlava.

Jedinečná črta je uhol medzi hlavou a krkom. Malá hlava sa smerom k papuli zužuje, je nasadená vysoko na svalnatom krku : výsledkom je zakrivená šija, ktorá umožňuje hlave veľmi dobrú pohyblivosť. Takýto uhol sa u tohto plemena volá :

a/ KOHEILAN b/ KADISH c/ MITBAH

Krk je dlhý, široký, vysoko nasadený, často obrátený :

a/ jelení, labutí b/ stučí, oblúkonosý c/ stučí, zakrivený

Kým ostatné plemená majú :18 párov rebier, 6 bedrových stavcov a 18 chvostových stavcov arabský plnokrvník ich má :

a/ 20 párov rebier, 8 bedrových stavcov a 20 chvostových stavcov

b/ 17 párov rebier, 5 bedrových stavcov a 16 chvostových stavcov

c/ 19 párov rebier, 7 bedrových stavcov a 19 chvostových stavcov

Preto má vysoko klenutý chrbát :

a/ vysoko vsadený koreň chvosta, ktorý pri pohybe vysoko nesie v oblúku

b/ vysoko vsadený koreň chvosta, ktorý pri pohybe vysoko nesie v oblúku

c/vysoko vsadený koreň chvosta, ktorý pri pohybe vysoko nesie v oblúku

20/ farba = sivkovia, belkovia, menej hnedáky, vraníky a najmenej ryšiaky.

Základné telesné rozmery sú :

a/ výška v kohútiku 150 – 160 cm, obvod hrudníka 170 – 180 cm, obvod záprstia 18 – 19,5 cm

b/ výška v kohútiku 180 – 190 cm, obvod hrudníka 180 – 200 cm, obvod záprstia 20 – 20,5 cm

c/ výška v kohútiku 140 – 145 cm, obvod hrudníka 150 – 155 cm, obvod záprstia 15 – 16,5 cm

21/ Jedno z najrozšírenejších plemien na svete sú krížence arabského plnokrvníka s domácimi teplokrvné kobyly. Ide o arabského polokrvníka. V súčasnosti sa chovajú hlavne arabské kone kmeňov :

a/ GODOLPHIN ARABIAN ktorý bol v roku 1978 uznaný za samostatné plemeno, GIDRAN, DAHOMAM

b/ SHAGYA, ktorý bol v roku 1978 uznaný za samostatné plemeno, GIDRAN, DAHOMAM

c/ SHAGYA, ktorý bol v roku 1978 uznaný za samostatné plemeno, GIDRAN, GODOLPHIN ARABIAN

22/ Jednoznačne najrýchlejším plemenom na svete je ANGLICKÝ PLNOKRVNÍK, ktorého základ vzniku tvorilo : 50 orientálnych kobýl / ROYAL MARES /a tri orientálne žrebce :

a/ Berley Turc, Darley Arabian a Godolphin Barb

b/ Berley Turc, Darley Arabian a Godolphin Arabian

c/ Shagya, Darley Arabian a Godolphin Barb

23/ V roku 1770 sa v chove prestali požívať arabské plnokrvníky a od tohto roku sa chová čistokrvne. Prvý zväzok plemennej knihy / General Studbook/ vyšiel v roku : a/ 1671 b/ 1871 c/ 1771

24/ Má všetky základné farby, predovšetkým však hnedáky. Z exteriérových zvláštností ide hlavne o vynikajúce, dlhé nohy s dobre vyznačenými šľachami a kĺbmi. Základné telesné rozmery sú :

a/ VKH = 165 – 175 cm, OH = 180 – 195 cm, OZ nesmie byť pod 20 cm

b/ VKH = 185 – 195 cm, OH = 180 – 195 cm, OZ nesmie byť pod 20 cm

c/ VKH = 145 – 155 cm, OH = 180 – 195 cm, OZ nesmie byť pod 20 cm

25 / Jeho krížením s domácimi teplokrvnými kobyľami vzniklo plemeno anglický polokrvník, ktoré tiež patrí medzi najrozšírenejšie plemená na svete.

Medzi jeho vynikajúce kmene patria :

a/ Shagya, Darley Arabian a Godolphin Barb

b/ Berley Turc, Darley Arabian a Godolphin Arabian

c/ Furioso, ktorý bol v roku 1998 uznaný za samostatné plemeno, Przewit, North Star

26/ Vplyv na vznik Slovenského teplokrvníka mali okrem domácich teplokrvných koní tieto plemená:

a/ anglický plnokrvník, arabský plnokrvník, nónius. Trakénsky kôň a Hannoverký kôň sa pričlenili až v poslednej dobe jeho formovania

b/ anglický plnokrvník, arabský plnokrvník, nónius, shire

c/ a/ anglický plnokrvník, arabský plnokrvník, nónius, bretónsky kôň

27/ Je to stredne mohutný kôň s dobre vyvinutou kostrou, obdĺžnikovým rámcom tela, ušľachtilý. Veľmi dobre vyjadruje typ jazdeckého koňa s výbornou mechanikou pohybu, dobrým charakterom a živým temperamentom. Je zaradovaný ako :

a/ kočiarový a ťažný kôň

b/ mnohostranne úžitkový kôň, vhodný aj ako kočiarový a ťažný kôň, na turistiku a rekreačné jazdenie

c/ turistiku a rekreačné jazdenie

28/ Podľa Štatútu plemennej knihy podmienkou pre zápis žrebcov do hlavnej a pomocnej plemennej knihy je minimálna palicová výška na kohútiku :

a/ 161 cm   b/ 181 cm   191 cm

29/ Minimálne hodnoty ostatných telesných rozmerov sú nasledovné :

a/ OH = 190 cm, OZ = 21,4 cm, ŽH = 550 kg

b/ OH = 160 cm, OZ = 21,4 cm, ŽH = 550 kg

c/ OH = 190 cm, OZ = 25,4 cm, ŽH = 550 kg

30/ Plemeno NORIK MURÁNSKEHO TYPU sa začalo formovať koncom 60 rokov po prerušení kombináčného kríženia zameraného na vznik SLOVENSKÉHO HORSKÉHO KOŇA, ktorého cieľom bolo pomocou plemen Fjord, Hafling a Norik zmožniť pre potreby lesného hospodárstva plemeno :

a/ Nónius   **b/ Hucul**   c/ Slovenský teplokrvník

31/ Neskôr sa koncom 80 rokov v plnej miere uplatnilo využitie čistokrvného plemena NORIK v rámci :

a/ prevodného – pozmeňovacieho kríženia

b/ zošľachtovacieho – pozmeňovacieho kríženia

c/ úžitkového – pozmeňovacieho kríženia

32/ Slovenský športový pony je produkt cieľavedomého medziplenenného kríženia kobýl ušľachtilých teplokrvných plemien koní chovaných na Slovensku, najmä plemena arabského a slovenského teplokrvníka, so žrebcami :

a/ v prvej fáze : plemien pony, najmä bretónskeho pony, nemeckého jazdeckého pony a v druhej fáze plemena nónius

b/ prvej fáze : plemien pony, najmä bretónskeho pony, nemeckého jazdeckého pony a v druhej fáze plemena hucul

c/ v prvej fáze : plemien pony, najmä veľského pony, nemeckého jazdeckého pony a v druhej fáze plemena anglický plnokrvník

33/ Plemeno je viacstranne úžitkový kôň s prevahou jazdeckého typu a je vhodné pre jazdenie detí a mládeže, čomu zodpovedajú aj telesné rozmery. Napríklad minimálne telesné rozmery žrebcov sú :

a/ VKP = 140 cm, VKP = 149 cm, OH = 166 cm, OZ = 16,5, rozdiel OH – VKP = 17 cm

b/ VKP = 170 cm, VKP = 149 cm, OH = 166 cm, OZ = 16,5, rozdiel OH – VKP = 17 cm

c/ VKP = 120 cm